

Selskab. Det havde en Aktiekapital, af hvilken der ifølge Firmaanmeldelse kun var indbetalt 300 Kr., og dette Beløb var væsentlig forbrugt til Etablering og Administration. Selskabets Bestyrelse arbejdede som Svende hos derværende Tømrmestre. Det vil altså ses, at nogen pekuniær Styrke havde dette Selskab ikke, og man kunde ikke sige, at det for saa vidt afgav nogen Garanti for at have Evne til at udføre de Arbejder, som det påtog sig. Saaledes som Sagen laa, fandt nu Komiteen, at den burde kassere alle de indkomne Tilbud og udskrive ny Licitation, til hvilken der aabnedes Adgang for samtlige Tømrmestre i Landet. Der indkom saa et stort Antal nye Tilbud, som varierede fra 44,531 Kr. til 22,401 Kr. . . . (Afbyrdelse) . . . Ja, det var en meget stor Forskel. Dette laveste Tilbud var indsendt af en Mand, som umiddelbart før Licitationen havde ombyttet sit Detailhandlerborgerskab med et Tømrmesterborgerskab, og det vidstes, at han havde arbejdet som Tømrrersvend. Det var altså en Mand, der tog Borger-skab som Tømrmester for som saadan at kunne deltage i Licitationen. Komiteen siger, at det var den ikke bekendt, at denne Mand nogen Sinde paa egen Haand havde forestaaet noget større Bygningsarbejde, og da heller ikke hans personlige Formuesforhold synes at have været kendte, fandt man det rigtigt at modtage Tilbudene fra andre, nemlig dels fra 5 Tømrmestre i Odense, dels fra 2 Tømrmestre i Ryslinge for en Sum af tilsammen 25,067 Kr., altså ca. 2,600 Kr. højere end det laveste Tilbud. Komiteen fandt, at dette var formaalstjenligt, da disse Entreprenører ydede fuldstændig Sikkerhed for Arbejdets forsvarelige og prompte Udførelse. Det forekommer mig nu at maatte erkendes, at der ved en Licitation, ud over det blotte Spørgsmaal om Prisen, ogsaa er et vist Skøn over Forholdene som Helhed, som efter Omstændighederne maa tages med i Betragtning. Og hvor uheldigt det end vilde være, om Ledelsen af slige offentlige Foretagender ved Overdragelsen af Arbejder i Entreprise paadrog sig endog blot et Skær af Partiskhed, vil man ikke kunne nægte, at det er en legitim Fordring, at de, til hvem Arbejderne overdrages, afgive den fornødne pekuniære Garanti for, at de ogsaa ville være i Stand til at fyldestgøre de Forpligtelser, de paatage sig. Ud fra denne Betragtning har Finansudvalget ikke fundet Anledning til at dvæle yderligere ved dette Spørgsmaal eller til at søge at udtale nogen Dadel over det, der er foregaaet.

K. M. Klausen: Blandt de meget betydelige Bevillinger, der hvert Aar gives til Landbruget, findes der en paa 38,500, som i strengeste Forstand gives til det mindre Landbrug, til de allermindeste Landbrugere, dem, hvis Jordbesiddelse varierer fra en Havelod og op til en Husmandslod. Jeg har til denne Bevilling tilladt mig at stille et Ændringsforslag om at forhøje Summen med 4000 Kr., idet jeg har ment, at det Antal Mennesker, der ere saaledes stillede, at de kunne blive delagtige i Bevillingen, vistnok maa tælles i Hundretusindvis, og Bevillingen altsaa, henset til disse mange Konkurrenter, maa siges at være overordentlig beskedent. Jeg skal nærmere gøre Rede for, hvorledes jeg har tænkt mig, at disse 4000 Kr. skulde fordeles. Der er to Underposter inden for denne Bevilling, hvilke jeg kunde ønske, at de 4000 Kr. skulde komme til gode. Den ene Post er Husmænds og Arbejderenes Sønners Oplæring i økonomisk Havebrug, og den anden er Husmænds og Husmænds Hustruers og Døtters Oplæring i økonomisk Havebrug. Til den første af disse Poster er der medgaaet et Beløb af i alt 5000 Kr., der sidste Aar blev anvendt saaledes, at det kgl. danske Haveselskab har faaet 4400 Kr., medens det jydsk Haveselskab har faaet 600. Paa den anden Konto er der i alt anvendt 2000 Kr. sidste Aar, hvoraf de to nævnte Haveselskaber have forvaltet henholdsvis 1400 og 600 Kr. Her synes Jyderne altsaa at være stærkt forfordelte, idet de kun have faaet 1200 Kr. af 7000, medens Resten er bleven forvaltet af det kgl. danske Haveselskab, der særlig virker her paa Øerne. Det maa dog siges, at det ogsaa har ladet en Del af Pengene tilflyde Folk i Jylland. Men i øvrigt ønsker jeg at henlede de jydsk Rigsdagsmænds Opmærksomhed paa dette Punkt, idet det synes, som om Jylland her virkelig maa nøjes med mindre Summer end Øerne.

Disse Penge skulle jo anvendes til Ophjælpning og Fremme af Havebrug. Jeg tør vel udtale, at faa Lande have saa gunstige Betingelser for at drive et fordelagtigt Havebrug som Danmark. Baade den danske Jordbund og det danske Klima afgive saa gunstige Betingelser for et veldrevet Havebrug, som maaske kun faa Lande have Magen til, og dog staa vi i Retning af Havebrug langt fra paa Højde med andre Lande hverken i Retning af Produkternes Kvalitet eller Kvantitet. Der indføres for ret betydelige Summer Havebrugsprodukter her i Landet. Jeg tror, at